

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ім. С. І. ЮРІЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

для вивчення навчальної дисципліни

«Митна справа»

для студентів денної та заочної форм навчання

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Тернопіль – ЗУНУ
2022

Навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с.

Укладач:

Герчаківський Святослав Дем'янович – к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету.

Відповідальна за випуск:

Кириленко Ольга Павлівна, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

Маршалок Т. Я., д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету;

Білоус І.В., директор ТОВ «Віта-Едванс» (митний посередник).

Навчально-методичні матеріали розглянуто і рекомендовано до друку кафедрою фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету (протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.).

© Герчаківський С.Д., 2022.

© ЗУНУ, 2022.

ЗМІСТ

Вступ	4
Опис дисципліни «Митна справа»	5
Програма навчальної дисципліни «Митна справа»	7
Тематика практичних занять з дисципліни «Митна справа»	12
Комплексне практичне індивідуальне завдання	18
Тренінг з дисципліни	20
Самостійна робота студентів	21
Методи навчання	23
Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	23
Критерії, форми поточного та підсумкового контролю	23
Основні терміни та аббревіатури, які вживаються у міжнародних митних і комерційних документах	24
Рекомендовані джерела інформації	37

Вступ

Інтеграційні процеси, що в останні роки стали ключовими в глобальному розвитку, визначально впливають й на пошук Україною свого місця на міжнародній економічній мапі. На сучасному етапі Україна визначила вектор розвитку своєї зовнішньої політики як шлях інтеграції в Європейський Союз. Європейський вибір України зумовлений усвідомленням інтеграції як чинника сприяння державній незалежності, національній безпеці, політичній стабільності, соціально-економічному розвитку, інтелектуальному прогресу, відновленню європейської сутності країни. Ставлячи перед собою мету інтеграції до європейських структур, Україна усвідомлює, що західним державам належить провідна роль у сучасній міжнародній системі, зокрема у світовому економічному комплексі і в міждержавних інституційних механізмах управління глобальними і регіональними процесами.

Європейська інтеграція, задекларована як стратегічний напрям розвитку України є не лише зовнішньоекономічним вектором, а й орієнтиром цінностей для всього українського суспільства. Однак у цьому стратегічному напрямі розвитку нашої держави виникає багато труднощів об'єктивного і суб'єктивного характеру. Причому їх подолання залежить не тільки від України, а й від зовнішніх чинників, які знаходяться за її межами.

Визначальне місце у подоланні внутрішніх дисбалансів європейської інтеграції України займає побудова адекватної митної політики держави, яка б дозволила мінімізувати ризики у сфері зовнішньоекономічних відносин.

Зовнішньоекономічна діяльність в усіх країнах є важливим чинником економічного зростання і спрямована на реалізацію переваг міжнародного поділу праці, що є важливим в умовах сучасного глобалізованого світу. Регулювання зовнішньоекономічних відносин завжди було в центрі уваги як теоретиків, так і органів державної влади. Зокрема, меркантилісти, як представники першої економічної школи, об'єктом своїх досліджень обрали зовнішню торгівлю, в якій вбачали основне джерело зростання багатства країни.

Незалежно від сфери подальшої діяльності професійний фінансист не може обійтись без знань про митну політику держави, адже фінансові відносини передбачають участь держави і за її межами. Цим викликана необхідність формування у студентів зацікавленості та зусиль до оволодіння дисципліною «Митна справа».

Грунтовні знання з дисципліни «Митна справа» потрібні студентам для того, щоб вони могли системно аналізувати стан митної системи держави, та приймати управлінські рішення щодо ефективності здійснення митних операцій, їх відповідності нормам митного законодавства.

Опис дисципліни «Митна справа»

Дисципліна «Митна справа»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки: <i>Денна – третій</i> <i>Заочна – третій</i> Семестр: <i>Денна – п'ятий</i> <i>Заочна – сьомий</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Фінанси	Лекції: <i>Денна – 28 год</i> <i>Заочна – 8 год</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28 год</i> <i>Заочна – 4 год</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 83 год</i> <i>Заочна – 138 год</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 8 год</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год</i>
Тижневих годин – 11 год., з них аудиторних – 4.		Вид підсумкового контролю – екзамен

Метою викладання дисципліни «Митна справа» є формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування митної справи в державі, формування і використання митних інституцій, формування і реалізації митної політики, здійснення митного регулювання, організації митного оформлення та декларування товарів і транспортних засобів, здійснення митного контролю за дотриманням митного законодавства, протидія митним правопорушенням та контрабанді.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Митна справа» є:

- вивчити митну термінологію, зрозуміти соціально-економічну сутність митної справи, призначення та роль митних платежів як інструменту державного регулювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, вивчити особливості діяльності митної служби в державі;

- ознайомитися із засадами формування та реалізації митної політики, зрозуміти дію тарифних і нетарифних інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, форм, важелів, вивчити механізм реалізації митної політики; розуміти принципи, методи та інструменти митного регулювання;

- вивчити механізм та зрозуміти особливості функціонування митної системи держави, навчитися діагностувати її стан, виявляти проблеми функціонування, митні ризики та оцінювати їхній вплив; розвинути навички обґрунтування рішень щодо нейтралізації негативної дії митних ризиків та визначення тенденцій функціонування митної системи в контексті державного реформування;

– ознайомитися із нормативно-правовими та організаційними засадами функціонування митних органів, способами забезпечення прозорості їх діяльності, освоїти права та обов'язки працівників митних органів в Україні;

– набути вміння застосовувати сучасні технології митного оформлення та декларування товарів і транспортних засобів в рамках різних митних режимів;

– розвинути навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для формування та аналізу основних митних документів, які використовуються у митній справі, ознайомитися із основними функціями його учасників, зокрема митних посередників і працівників митної служби;

– вивчити митне законодавство, засвоїти засади та розвинути навички здійснення митного контролю за дотриманням митного законодавства;

– зрозуміти соціально-економічну сутність та вивчити класифікацію митних платежів, навчитися аналізувати та калькулювати митні платежі при перетині митного кордону держави;

– розвинути вміння виявляти й аналізувати причини митних парвoporушень, зрозуміти методи протидії девіантній поведінці в митній сфері;

– ознайомитися з функціональним призначенням, особливостями реалізації різних форм митного контролю, навчитися використовувати різні технічні та спеціальні засоби митного контролю в процесі ідентифікації місць приховування предметів контрабанди та порушень митних правил, розуміти особливості кінологічної діяльності митних органів в державі;

– розвинути навички пропонування обґрунтованих рішень щодо формування і використання форм митного контролю, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Вивчення дисципліни «Митна справа» базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення таких дисциплін як «Міжнародна економіка», «Статистика», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси», «Податкова система».

Програмні результати навчання:

- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Програма навчальної дисципліни «Митна справа»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні

Предмет та завдання дисципліни “Митна справа”.

Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні. Митні збори в часи Запорізької Січі. Особливості розвитку митної справи у 18-20 ст. Розвиток митної справи за часів радянської доби.

Організація митної справи в незалежній Україні. Правові та організаційні засади організації митної справи в Україні. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.

Митні органи у керівництві управлінням та здійсненням митної справи в Україні.

Митна політика: суть, призначення. Інструменти митної політики. Форми митної політики. Політика протекціонізму, її суть. Основні форми протекціонізму та класифікаційні ознаки. Політика вільної торгівлі, передумови та чинники проведення.

Світовий досвід проведення митної політики.

Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні обмеження, їх суть та призначення. Методи нетарифного регулювання ЗЕД. Адміністративні методи нетарифного регулювання.

Кількісні обмеження. Квотування: його суть та види. Автоматичне і неавтоматичне ліцензування. Приховані методи протекціонізму. Субсидування експорту. Експортне кредитування. Демпінг. Технічні бар'єри: стандарти, сертифікація якості, вимоги пакування та маркування, санітарно-гігієнічні вимоги, екологічні вимоги.

Зарубіжна практика використання нетарифних інструментів та міжнародні інституції, що здійснюють регулювання в цій сфері.

Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі

Економічний зміст митного тарифу. Простий і складний митний тариф. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД. Визначення країни походження товарів.

Сутність та класифікація митних платежів.

Мито: його суть, класифікаційні ознаки. Адвалорне, специфічне та комбіноване мито. Ввізне, вивізне та транзитне мито. Особливі види мита: спеціальне, антидемпінгове та компенсаційне мито. Процедура застосування особливих видів мита. Порядок справляння мита в Україні.

Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів та особливості їх застосування. Декларування митної вартості.

Особливості справляння акцизного податку та податку на додану вартість щодо предметів, які переміщуються через митний кордон України.

Плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, відшкодування витрат митних органів на зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів відшкодування витрат у справах про порушення митних правил.

Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на формування митної вартості товарів.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України

Переміщення через митний кордон України: види та умови.

Митний режим та його суть. Митні режими в Україні та їх види: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави.

Особливості нарахування та сплати митних платежів в рамках різних митних режимів. Митні режими, які передбачають звільнення від сплати митних платежів та інші митні преференції.

Тема 5. Митний контроль: його організація та форми

Сутність та особливості проведення митного контролю.

Порядок здійснення митного контролю при перетині митного кордону.

Форми митного контролю, їх поняття та порядок застосування. Перевірка документів та відомостей. Митний огляд (огляд та переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд та переогляд ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян). Облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи. Перевірка обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем.

Проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.

Основи переміщення товарів під митним контролем та гарантійні заходи.

Організація пунктів пропуску через митний кордон та зони митного контролю.

Технічні та спеціальні засоби митного контролю.

Кінологічне забезпечення митної справи в Україні.

Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів

Сутність, значення та мета митного оформлення товарів. Основні напрямки митного оформлення.

Порядок визначення місця і часу здійснення митного оформлення. Особливості митного оформлення при переміщенні товарів та інших вантажів через митний кордон.

Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Спрощення процедури митного оформлення на основі використання інформаційних митних технологій.

Декларанти, їх права та обов'язки.

Процедура декларування товарів як структурний елемент системи митного оформлення. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення.

Митні документи та специфіка їх оформлення.

Декларації, їх види. Митна декларація (МД) як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів. Особливості здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із використання МД.

Особливості застосування програмних продуктів в процесі здійснення митного оформлення та деларування.

Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів

Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення. Відповідальність за вчинення контрабанди. Протидія митних органів контрабанді.

Порушення митних правил (ПМП) як вид адміністративного правопорушення. Характеристика видів ПМП. Відповідальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація.

Митні злочини. Ухилення від сплати митних платежів. Завищення (заниження) митної вартості товарів. Незаконне використання пілг при сплаті митних платежів. Невірне вказання коду УКТ ЗЕД для товарів, що мають схожі споживчі характеристики.

Особливості протидії девіантній поведінці суб'єктів митних правовідносин в Україні та світі.

Структура залікового кредиту з дисципліни «Митна справа» (денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі</i>						
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	4	4	12		4	Поточне опитування
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4	4	12			
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	4	4	12	1		
<i>Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.</i>						
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	4	4	12	1	4	Поточне опитування
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	4	4	12	1		
Тема 6. Митне оформлення і деларування товарів	4	4	12			
Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	4	4	11			
Всього	28	28	83	3	8	

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі</i>			
Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	1	1	20
Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1	1	20
Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	2	1	20
<i>Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.</i>			
Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	1		18
Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	1	1	20
Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	1		20
Тема 7. Порухення митних правил та контрабанда товарів	1		20
Всього	8	4	138

Тематика практичних занять з дисципліни «Митна справа»**Денна форма****Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі****Практичне заняття №1****Тема: Організація митної справи та митна політика в Україні**

Мета: ознайомлення із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційно-правову основу та форми митної політики.

Питання для обговорення:

1. Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».
2. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні.
3. Організація митної справи в Україні.
4. Правові засади організації митної справи в Україні.
5. Митна політика: суть та призначення.
6. Підходи до поняття митної політики.
7. Організаційно-правова основа реалізації митної політики.

8. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики.
9. Форми митної політики. Політика протекціонізму та вільної торгівлі.
10. СОТ в регулюванні митних відносин.

Практичне заняття №2

Тема: Органи державного регулювання в управлінні митною справою

Мета: охарактеризувати структуру, визначити функції та основні завдання органів державного регулювання митної справи.

Питання для обговорення:

1. Органи загального управління митною справою в державі.
2. Трансформаційні зміни в системі митних органів України.
3. Державна митна служба України у реалізації державної митної справи.
4. Завдання митних органів при здійсненні митної справи.
5. Структура державних митних органів.
6. Відомча класифікація митних органів.
7. Права та обов'язки працівників митних органів України.

Практичне заняття №3

Тема: Пряме нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: закріплення знань про нетарифні обмеження ЗЕД, розкрити суть основних методів нетарифного регулювання.

Питання для обговорення:

1. Нетарифні обмеження, їх суть і призначення.
2. Кількісні обмеження експорту та імпорту (ліцензування та квотування).
3. Заборони експорту та імпорту як інструменти силового торговельно-політичного впливу (торговельне ембарго, економічна блокада, економічний бойкот).
4. Експортні субсидії: умови використання та захисту національних виробників.
5. Вітчизняна і зарубіжна практика використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД.
6. Міжнародні інституції в сфері регулювання нетарифних обмежень.

Практичне заняття №4

Тема: Непряме нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: вивчення методів нетарифного регулювання ЗЕД; дослідити світову практику використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД.

1. Приховані методи протекціонізму (технічні бар'єри, внутрішні податки та збори).
2. Торгово-політичні методи розширення експорту товарів (кредити, страхування експорту).
3. Заходи контролю за цінами.
4. Нетарифні аспекти захисту національного товаровиробника.
5. Митні аспекти торговельних воєн.

Практичне заняття №5

Тема: Митно-тарифне регулювання ЗЕД

Мета: вивчити суть мита, дослідити його функції та класифікацію; визначити види й структуру митних тарифів; ознайомитися з Українською класифікацією товарів ЗЕД.

1. Мито, його функції та класифікація.
2. Митні тарифи їх види та структура.
3. Митний тариф України.
4. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності.
5. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура.

6. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД.
7. Визначення країни походження товарів.
8. Контроль митних органів в сфері ідентифікації походження товарів.

Практичне заняття №6

Тема: Митна вартість як основа нарахування митних платежів

Мета: вивчення поняття митної вартості товару та сприяти формуванню навичок розрахунку митної вартості; оволодіти знаннями з міжнародної практики визначення митної вартості.

1. Міжнародна практика визначення митної вартості товарів.
2. Митна вартість товарів та її нормативно-правове забезпечення в Україні.
3. Методи її визначення для товарів, які імпортуються в Україну.
4. Митна вартість товарів, які експортуються з України.
5. Декларування митної вартості товарів.
6. Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на розрахунок митної вартості товарів.

Практичне заняття №7

Тема: Митні платежі: особливості нарахування і сплати

Мета: вивчення сутності та класифікації митних платежів; оволодіти навиками нарахування та сплати мита, акцизного податку, ПДВ та інших митних платежів при переміщенні товарів через митну територію України.

1. Сутність та класифікація митних платежів.
2. Порядок нарахування і сплати мита.
3. Оподаткування акцизним податком товарів, що переміщуються через митний кордон України.
4. Порядок нарахування і сплати ПДВ при переміщенні товарів через митну територію України.
5. Плати, які справляються митними органами.
6. Митні преференції та їх застосування в Україні.
7. Фіскальна роль митних платежів при формуванні доходів Державного бюджету України.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Практичне заняття №8

Тема: Особливості переміщення товарів та інших вантажів через митний кордон України

Мета: дослідити порядок переміщення товарів через митний кордон України; охарактеризувати поняття митного режиму та його видів.

1. Переміщення через митний кордон України та його види.
2. Місця та умови переміщення товарів різними видами транспорту.
3. Поняття митного режиму та їх види.
4. Митний статус товарів.

Практичне заняття №9

Тема: Митні режими в Україні та їх характеристика

Мета: визначити характерні ознаки різновидів митного режиму та умови поміщення товарів під відповідні митні режими.

1. Умови поміщення товарів під відповідні митні режими та зобов'язання осіб, на які покладається обов'язок щодо дотримання вимог митного режиму:
 - 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
 - 2) реімпорт;

- 3) експорт (остаточне вивезення);
 - 4) реекспорт;
 - 5) транзит;
 - 6) тимчасове ввезення;
 - 7) тимчасове вивезення;
 - 8) митний склад;
 - 9) вільна митна зона;
 - 10) безмитна торгівля;
 - 11) переробка на митній території;
 - 12) переробка за межами митної території;
 - 13) знищення або руйнування;
 - 14) відмова на користь держави
1. Особливості нарахування митних платежів в рамках різних митних режимів.

Практичне заняття №10

Тема: Митний контроль та форми його здійснення

Мета: розкрити сутність поняття митного контролю; охарактеризувати форми митного контролю; визначити організаційні основи попереднього документального контролю.

1. Митний контроль, суть та завдання.
2. Форми митного контролю та їх характеристика.
3. Об'єкти митного контролю та їх характеристика.
4. Попередній документальний контроль.

Практичне заняття №11

Тема: Митний контроль та особливості його організації

Мета: дослідити особливості організації митного контролю на пунктах пропуску через митний кордон держави; розкрити суть поняття зони митного контролю; вивчити технологічні схеми здійснення та організації митного контролю та ознайомитись із технічними засобами митного контролю.

1. Особливості організації пунктів пропуску через митний кордон держави.
2. Зони митного контролю.
3. Технологічні схеми здійснення та організації митного контролю.
4. Технічні та спеціальні засоби митного контролю.
5. Кінологічне забезпечення митного контролю в Україні.

Практичне заняття №12

Тема: Митне оформлення товарів

Мета: обґрунтувати потребу здійснення митного оформлення товарів; розкрити його суть; визначити порядок та строки митного оформлення.

1. Об'єктивна необхідність здійснення процедури митного оформлення товарів та інших вантажів.
2. Митне оформлення, його суть та умови здійснення.
3. Початок та строки митного оформлення.
4. Митні посередники та їх роль при здійсненні митного оформлення.
5. Програмне забезпечення, що використовується в процесі митного оформлення товарів і транспортних засобів.

Практичне заняття №13

Тема: Основи та особливості декларування товарів

Мета: дослідити суть та необхідність декларування товарів; вивчити види декларацій

та документи, необхідні для митного оформлення, а також охарактеризувати порядок та строки митного декларування; визначити права та обов'язки декларантів.

1. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення.
2. Декларації, їх види.
3. Митна декларація: види, строки подачі, прийняття до розгляду.
4. Документи, необхідні для митного оформлення з використанням МД.
5. Митне оформлення товарів із застосуванням МД.
6. Порядок оформлення та використання МД.
7. Декларанти, їх права, функції, обов'язки.

Практичне заняття №14

Тема: Порушення митних правил та контрабанда товарів

Мета: визначити поняття контрабанди та розглянути заходи протидії митних органів в процесі боротьби з незаконним переміщенням товарів через митний кордон України; розглянути різновиди митних злочинів та визначити відповідальність за порушення митних правил.

1. Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним.
2. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення.
3. Протидія митних органів контрабандним переміщенням.
4. Порушення митних правил як вид адміністративного правопорушення.
5. Відповідальність за порушення митних правил.
6. Митні злочини, їх різновиди.
7. Зарубіжна практика протидії девіантній поведінці в митній сфері.

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі

Практичне заняття №1

Тема: Організація митної справи та митна політика в Україні

Мета: ознайомлення із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційно-правову основу та форми митної політики.

Питання для обговорення:

1. Предмет та завдання дисципліни «Митна справа».
2. Історичні аспекти розвитку митної справи в Україні.
3. Організація митної справи в Україні.
4. Правові засади організації митної справи в Україні.
5. Митна політика: суть та призначення.
6. Підходи до поняття митної політики.
7. Організаційно-правова основа реалізації митної політики.
8. Митна політика як складова зовнішньоекономічної політики.
9. Форми митної політики. Політика протекціонізму та вільної торгівлі.
10. СОТ в регулюванні митних відносин.

Практичне заняття №2

Тема: Органи державного регулювання в управлінні митною справою

Мета: охарактеризувати структуру, визначити функції та основні завдання органів

державного регулювання митної справи.

Питання для обговорення:

1. Органи загального управління митною справою в державі.
2. Трансформаційні зміни в системі митних органів України.
3. Державна митна служба України у реалізації державної митної справи.
4. Завдання митних органів при здійсненні митної справи.
5. Структура державних митних органів.
6. Відомча класифікація митних органів.
7. Права та обов'язки працівників митних органів України.

Практичне заняття №3

Тема: Пряме нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: закріплення знань про нетарифні обмеження ЗЕД, розкрити суть основних методів нетарифного регулювання.

Питання для обговорення:

1. Нетарифні обмеження, їх суть і призначення.
2. Кількісні обмеження експорту та імпорту (ліцензування та квотування).
3. Заборони експорту та імпорту як інструменти силового торговельно-політичного впливу (торговельне ембарго, економічна блокада, економічний бойкот).
4. Експортні субсидії: умови використання та захисту національних виробників.
5. Вітчизняна і зарубіжна практика використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД.
6. Міжнародні інституції в сфері регулювання нетарифних обмежень.

Практичне заняття №4

Тема: Непряме нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: вивчення методів нетарифного регулювання ЗЕД; дослідити світову практику використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД.

1. Приховані методи протекціонізму (технічні бар'єри, внутрішні податки та збори).
2. Торгово-політичні методи розширення експорту товарів (кредити, страхування експорту).
3. Заходи контролю за цінами.
4. Нетарифні аспекти захисту національного товаровиробника.
5. Митні аспекти торговельних воєн.

Практичне заняття №5

Тема: Митно-тарифне регулювання ЗЕД

Мета: вивчити суть мита, дослідити його функції та класифікацію; визначити види й структуру митних тарифів; ознайомитися з Українською класифікацією товарів ЗЕД.

1. Мито, його функції та класифікація.
2. Митні тарифи їх види та структура.
3. Митний тариф України.
4. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності.
5. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД): основи побудови та структура.
6. Класифікація і кодування товарів відповідно до УКТЗЕД.
7. Визначення країни походження товарів.
8. Контроль митних органів в сфері ідентифікації походження товарів.

Практичне заняття №6

Тема: Митна вартість як основа нарахування митних платежів

Мета: вивчення поняття митної вартості товару та сприяти формуванню навичок

розрахунку митної вартості; оволодіти знаннями з міжнародної практики визначення митної вартості.

1. Міжнародна практика визначення митної вартості товарів.
2. Митна вартість товарів та її нормативно-правове забезпечення в Україні.
3. Методи її визначення для товарів, які імпортуються в Україну.
4. Митна вартість товарів, які експортуються з України.
5. Декларування митної вартості товарів.
6. Правила Інкотермс-2020 та їх вплив на розрахунок митної вартості товарів.

Практичне заняття №7

Тема: Митні платежі: особливості нарахування і сплати

Мета: вивчення сутності та класифікації митних платежів; оволодіти навиками нарахування та сплати мита, акцизного податку, ПДВ та інших митних платежів при переміщенні товарів через митну територію України.

1. Сутність та класифікація митних платежів.
2. Порядок нарахування і сплати мита.
3. Оподаткування акцизним податком товарів, що переміщуються через митний кордон України.
4. Порядок нарахування і сплати ПДВ при переміщенні товарів через митну територію України.
5. Плати, які справляються митними органами.
6. Митні преференції та їх застосування в Україні.
7. Фіскальна роль митних платежів при формуванні доходів Державного бюджету України.

Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Практичне заняття №8

Тема: Особливості переміщення товарів та інших вантажів через митний кордон України

Мета: дослідити порядок переміщення товарів через митний кордон України; охарактеризувати поняття митного режиму та його видів.

1. Переміщення через митний кордон України та його види.
2. Місця та умови переміщення товарів різними видами транспорту.
3. Поняття митного режиму та їх види.
4. Митний статус товарів.

Практичне заняття №9

Тема: Митні режими в Україні та їх характеристика

Мета: визначити характерні ознаки різновидів митного режиму та умови поміщення товарів під відповідні митні режими.

1. Умови поміщення товарів під відповідні митні режими та зобов'язання осіб, на які покладається обов'язок щодо дотримання вимог митного режиму:
 - 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
 - 2) реімпорт;
 - 3) експорт (остаточне вивезення);
 - 4) реекспорт;
 - 5) транзит;
 - 6) тимчасове ввезення;
 - 7) тимчасове вивезення;
 - 8) митний склад;
 - 9) вільна митна зона;

- 10) безмитна торгівля;
 - 11) переробка на митній території;
 - 12) переробка за межами митної території;
 - 13) знищення або руйнування;
 - 14) відмова на користь держави
2. Особливості нарахування митних платежів в рамках різних митних режимів.

Практичне заняття №10

Тема: Митний контроль та форми його здійснення

Мета: розкрити сутність поняття митного контролю; охарактеризувати форми митного контролю; визначити організаційні основи попереднього документального контролю.

1. Митний контроль, суть та завдання.
2. Форми митного контролю та їх характеристика.
3. Об'єкти митного контролю та їх характеристика.
4. Попередній документальний контроль.

Практичне заняття №11

Тема: Митний контроль та особливості його організації

Мета: дослідити особливості організації митного контролю на пунктах пропуску через митний кордон держави; розкрити суть поняття зони митного контролю; вивчити технологічні схеми здійснення та організації митного контролю та ознайомитись із технічними засобами митного контролю.

1. Особливості організації пунктів пропуску через митний кордон держави.
2. Зони митного контролю.
3. Технологічні схеми здійснення та організації митного контролю.
4. Технічні та спеціальні засоби митного контролю.
5. Кінологічне забезпечення митного контролю в Україні.

Практичне заняття №12

Тема: Митне оформлення товарів

Мета: обґрунтувати потребу здійснення митного оформлення товарів; розкрити його суть; визначити порядок та строки митного оформлення.

1. Об'єктивна необхідність здійснення процедури митного оформлення товарів та інших вантажів.
2. Митне оформлення, його суть та умови здійснення.
3. Початок та строки митного оформлення.
4. Митні посередники та їх роль при здійсненні митного оформлення.
5. Програмне забезпечення, що використовується в процесі митного оформлення товарів і транспортних засобів.

Практичне заняття №13

Тема: Основи та особливості декларування товарів

Мета: дослідити суть та необхідність декларування товарів; вивчити види декларацій та документи, необхідні для митного оформлення, а також охарактеризувати порядок та строки митного декларування; визначити права та обов'язки декларантів.

1. Декларування товарів: суть, необхідність, призначення.
2. Декларації, їх види.
3. Митна декларація: види, строки подачі, прийняття до розгляду.
4. Документи, необхідні для митного оформлення з використанням МД.
5. Митне оформлення товарів із застосуванням МД.

6. Порядок оформлення та використання МД.
7. Декларанти, їх права, функції, обов'язки.

Практичне заняття №14

Тема: **Порушення митних правил та контрабанда товарів**

Мета: визначити поняття контрабанди та розглянути заходи протидії митних органів в процесі боротьби з незаконним переміщенням товарів через митний кордон України; розглянути різновиди митних злочинів та визначити відповідальність за порушення митних правил.

1. Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та боротьба з ним.
2. Поняття контрабанди як виду кримінального правопорушення.
3. Протидія митних органів контрабандним переміщенням.
4. Порушення митних правил як вид адміністративного правопорушення.
5. Відповідальність за порушення митних правил.
6. Митні злочини, їх різновиди.
7. Зарубіжна практика протидії девіантній поведінці в митній сфері.

Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Митна справа», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з митної справи, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо калькулювання митних платежів та декларування на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Комплексне практичне індивідуальне завдання включає 2 складові:

- 1) **теоретична частина** (обґрунтування окремих теоретико-організаційних аспектів сфери митного оподаткування та його висвітлення з 2 основних питань по 2 блоках питань);
- 2) **практична частина** – розв'язування комплексної задачі з визначення митних платежів та заповнення 47 графи МД.

Індивідуальне завдання з дисципліни «Митна справа» виконується самостійно кожним студентом відповідно до свого варіанту. Студент вибирає питання з блоку 1 та блоку 2 відповідно до порядкового номера в журналі. КПЗ оформляється у паперовому вигляді обсягом 16-20 сторінок формату А4 по обидвох питаннях. Робота повинна містити список літератури (8-10 джерел) та відповідні посилання на використану літературу, а також висновки по кожному з питань. Після висвітлення теоретичних питань студент подає детальний розв'язок задачі.

Блок 1

1. Митна справа в контексті інтеграції України в глобальну економіку.
2. Завдання митних органів в умовах нових інституційних змін.
3. Управління ризиками у митній сфері.
4. Завдання, що покладаються на державні інституції в сфері митного контролю.
5. Місце і роль митної справи в системі національної безпеки держави.
6. Зміст та сучасні реалії державної зовнішньоекономічної політики.
7. Сутність, переваги та недоліки політики протекціонізму. Форми протекціонізму.
8. Сутність, переваги та недоліки політики вільної торгівлі.
9. Підстави для введення митних тарифів.
10. Класифікація нетарифних методів державного регулювання міжнародної торгівлі.

11. Зміст і види прихованих методів торгової політики.
12. Антидемпінгове мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
13. Компенсаційне мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
14. Спеціальне мито: економічний зміст, завдання та особливості застосування в Україні.
15. Державна митна служба та її місце в системі виконавчих органів влади.
16. Аналіз справляння митних платежів в Україні.
17. Зарубіжний досвід функціонування митних інституцій.
18. Сутність та класифікація митних платежів в Україні.
19. Порядок нарахування, сплати мита в Україні та його фіскальна ефективність.
20. Порядок нарахування і сплати ПДВ при переміщенні товарів (інших предметів) через митний кордон України та його фіскальна ефективність.
21. Загальна характеристика видів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
22. Квотування та ліцензування в системі методів нетарифного регулювання.
23. Антидемпінгові заходи та субсидування експорту.
24. Становлення управлінсько-організаційної структури митних органів в Україні.
25. Сучасна система державних органів в митній сфері.
26. Роль та значення країни походження товарів при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
27. Ознаки повністю виготовлених та критерій достатньої переробки товарів.
28. Економічний зміст митної вартості товарів та його еволюція.
29. Нормативно-правове забезпечення митної вартості товарів.
30. Контроль правильності визначення митної вартості товарів.
31. Митна політика Європейського Союзу.
32. Основи митної справи в Грузії.
33. Митна справа США.

Блок 2

1. Ввезення та вивезення валюти України фізичними особами.
2. Ввезення та вивезення валюти України юридичними особами.
3. Переміщення іноземної валюти, чеків, банківських металів через митний кордон України.
4. Вивезення та увезення іноземної валюти в Україну юридичними особами на транспортних засобах.
5. Порядок ввезення в Україну, митного оформлення та оподаткування особистих речей, що ввозяться громадянами.
6. Засоби та способи переміщення товарів (інших предметів) через митний кордон України.
7. Митні процедури на морському та річковому транспорті.
8. Митні процедури на авіатранспорті.
9. Митні процедури на залізничному транспорті.
10. Митні процедури на автомобільному транспорті.
11. Митні процедури на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі.
12. Переміщення товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.
13. Особливості екологічного, санітарно-гігієнічного та гемологічного контролю на митному кордоні України.
14. Митне оформлення гуманітарної допомоги.
15. Контроль за експортом брухту і відходів чорних та кольорових металів.
16. Поняття, зміст і форми правоохоронної діяльності митних органів.
17. Контрабанда та боротьба з нею митних органів.
18. Особливі, контрольні поставки через митний кордон контрабандних наркотичних засобів та інших подібних речовин.

19. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил.
20. Прядок і терміни оскарження у справах про порушення митних правил.
21. Системи класифікації і кодування товарів: суть та методи.
22. Основи декларування товарів і транспортних засобів.
23. Спеціальні спрощення митних процедур при переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон.
24. Спосіб забезпечення сплати митних платежів із застосуванням книжки МДП.
25. Особливості застосуванням книжки (карнету) А.Т.А.
26. Митні експертизи.
27. Застосування системи управління ризиками у митному контролі.
28. Митно-брокерська діяльність та особливості її регулювання в Україні.
29. Відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі.
30. Система митної статистики.
31. Організаційно-правові основи електронного документообігу та використання електронних документів.
32. Автоматизована система митного оформлення «Інспектор–2006».
33. Автоматизована система аналізу та управління ризиками.

Типова задача

В Україну із Польщі поставляється товар – полотно трикотажне з бавовни за умовами поставки EXW Poznan. Розмір партії становить – 10123 кг, ціна за 1 кг вантажу 4,03 EUR, яка зазначена в інвойсі. Загальна вартість партії товару зазначено в товаросупровідній документації. Додатково суб'єктом ЗЕД понесено 50,00 EUR витрат на навантаження товару, 175 EUR витрат на страхування, 190 EUR витрат в країні експорту. Вартість транспортування до митниці призначення 550,00 EUR, по території України – 8500 грн. Вантаж перетнув митний кордон України 06.11.2019 року. Митне оформлення здійснене посадовою особою митниці в позаробочий нічний час протягом 4 годин. Курс EUR на момент подання ВМД становив 33,3 UAH = 1 EUR.

Ставка мита – 15 %, але не менш як 2,5 EUR за 1 кг.

1. Визначити митну вартість товару.
2. Визначити плату за митне оформлення товарів і транспортних засобів
3. Нарахувати ввізне мито.
4. Визначити вид мита.
5. Нарахувати податок на додану вартість.
6. Здійснити нарахування в графі 47 ВМД.

Вид платежу	Основа нарахування	Ставка	Сума	СП
				01
				01

7. Заповнити декларацію митної вартості.
8. Визначити загальну суму податків та зборів.
9. Оцінити умову поставки.

Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Митна справа» – формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем організації митних правовідносин, розрахунок митних платежів, їх декларування через застосування прикладних програм, розуміння особливостей здійснення митного регулювання, організації митного контролю, використання сучасних інформаційних продуктів. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Митна справа»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками митних документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу. Тематика тренінгу.

1. Порядок та особливості нарахування митних платежів
2. Єдиний збір, що справляється у пунктах пропуску через державний кордон
3. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для них
4. Відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів
5. Особливості обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування
6. Особливості митного оподаткування товарів, які переміщуються через митний кордон громадянами
7. Організаційно-правові основи електронного документообігу та використання електронних документів
8. Автоматизована система митного оформлення «Інспектор–2006»
9. Автоматизована система аналізу та управління ризиками
10. Програмні продукти, що використовуються митними брокерами в Україні.

Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Митна справа» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень митного законодавства та навчальної і наукової фахової літератури.

№ теми	Тематика	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1.	Дослідити особливості справляння митних зборів в Запорізькій Січі. Схематично відобразити особливості розвитку митної справи у 18-20	12	20

	<p>ст.</p> <p>Презентаційно представити розвиток митної справи в УРСР.</p> <p>Розкрити спільні та відмінні риси митної політики Європейського Союзу та України.</p> <p>Презентація на тему: «Світовий досвід проведення митної політики».</p> <p>Проаналізувати з використанням схем діяльність міжнародних організацій в регулюванні митної справи (СОТ, ГАТТ, ВМО).</p>		
Тема 2.	<p>Охарактеризувати особливості ліцензування та квотування в регулюванні експортно-імпортних операцій. Представити схематично державні стандарти та вимоги до товарів, які переміщуються через митний кордон України.</p> <p>Дослідити сучасні особливості експортного контролю в системі нетарифних обмежень.</p>	12	20
Тема 3.	<p>Дослідити еволюційні особливості розвитку товарної номенклатури.</p> <p>Презентаційне представлення на тему: «Гармонізована система опису і кодування товарів».</p> <p>Проаналізувати предмети, заборонені до/через ввезення/вивезення/транзиту митну територію України.</p> <p>Охарактеризувати схематично макроекономічні ефекти від введення імпортного мита державою. Дослідити макроекономічні ефекти від введення експортного мита державою.</p> <p>Представити схематично роль умов поставок ІНКОТЕРМС при визначенні митної вартості товарів.</p>	12	20
Тема 4.	<p>Дослідити особливості переміщення через митний кордон України дипломатичної пошти та консульської валізи. Охарактеризувати особливості переміщення валюти через митний кордон України.</p> <p>Представити схематично особливості переміщення тварин через митний кордон України.</p> <p>Дослідити ветеринарний сертифікат та міжнародний кінологічний сертифікат.</p> <p>Есе на тематику: «Порядок переміщення товарів залізничним транспортом», «Порядок переміщення товарів повітряним транспортом», «Порядок переміщення товарів водним транспортом», «Переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності».</p>	12	18
Тема 5.	<p>Вивчити нормативно-правове забезпечення діяльності митних органів при здійсненні контролю.</p> <p>Схематично представити сутність митного контролю автотранспортних перевезень.</p> <p>Дослідити особливості застосування митних пільг і преференцій.</p>	12	20
Тема 6.	<p>Вивчити особливості спрощеного порядку митного оформлення товарів для фізичних осіб.</p> <p>Дослідити особливості переміщення транспортних засобів через</p>	12	20

	митний кордон України. Вивчити особливості діяльності митних брокерів, їх права, функції, обов'язки. Презентація «Міжнародні уніфіковані правила декларування вантажів».		
Тема 7.	Систематизувати поняття девіантної поведінки та митних злочинів. Дослідити особливості ухилення від сплати митних платежів. Вивчити особливості адміністративно-правової діяльності митних органів. Дослідити сутність митних правопорушень та їх значення в забезпеченні митної безпеки України.	11	20
Всього:		83	138

Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, кейс-метод, ділові ігри, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проектів.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Митна справа» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Митна справа» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1–9) – 5 балів за тему – макс. 45 балів. Модульна робота – макс. 55 балів.	Опитування під час заняття (теми 10–16) – 5 балів за тему – макс. 35 балів. Модульна робота – макс. 65 балів.	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Основні терміни та аббревіатури, які вживаються у міжнародних митних і комерційних документах

А

account	рахунок
air waybill	авіавантажна накладна
amount	ціна
bank guarantee	банківська гарантія
bill of lading	коносамент, накладна
cargo manifest	перелік вантажу
carnet TIR	книжка МДП
carriage charges	ставка
cash on delivery	повернення платежу (готівки)
certificate	свідоцтво, сертифікат
certificate of origin	сертифікат походження
certificate of quality and quantity examination	акт експертизи якості та кількості
certificate of vaccination, vaccination certificate charges	свідоцтво про вакцинацію збори, ставки, виплати
combined transport document	документ про комбіноване перевезення
commercial documents	комерційні документи
commodity code	код товару
consignee	вантажодержувач
consignor	вантажовідправник
container manifest	декларація вантажу
currency	валюта
customs certificate	митне свідоцтво
customs papers	митні документи
customs warrant	ордер на випуск вантажу з митниці
dangerous cargo declaration	декларація про небезпечний вантаж
declaration	декларація
declaration of origin	декларація про походження вантажу
deductions	знижки (вирахування)
deferred payment	відстрочений платіж
description	опис
dimensions	розміри
document attached	документ, що додається
documents on customs clearance	документи для митного очищення
export/import license	експортна / імпортна ліцензія
health certificate	медичне свідоцтво

identification of warehouse	реквізити складу
indicate	вказувати
instructions as to payment	умови оплати
insurance	страхування
invoice	рахунок-фактура, - накладна
loading airport	аеропорт завантаження
marine waybill	морська накладна
mode of transport	вид транспорту
motor waybill	автотранспортна накладна
Notify Party	сторона, яка повідомляється
number and kind of packages	кількість і тип упаковки
place of delivery	місце доставки
port of discharge	порт розвантаження
port of loading	порт завантаження
principal	принципал
quality certificate	сертифікат якості
quantity	кількість
rail waybill	залізнична накладна
receiver	отримувач
river waybill	річкова накладна
sample	зразок
sender	відправник
shipment details	деталі відправки
shipping documents	вантажні документи
shipping specification	вантажна специфікація
signature	підпис
size and weight	розмір і вага
special agreement	особливі умови
stamp	печатка
stamped envelope	маркований конверт
statistical value	статистична вартість
sufficient	достатній
supplementary charges	надбавки, додаткові збори
supplementary units	додаткові одиниці
transport charges	транспортні витрати
unit price	ціна за одиницю товару
VAT	ПДВ
warehouse - keeper's order	дозвіл на видачу вантажу зі складу
waybill	товарно-транспортна накладна

В

A.A.R.	against all risks	від усіх видів ризиків
a.f.	advance freight	авансовий фрахт
a.g.w.	actual gross weight	фактична вага бруто
A.S.; A/S; a/s	after sight	після пред'явлення
A.S.P.	American selling price	американська продажна ціна
a/c bks.	account books	бухгалтерські (розрахункові) книги
a/c payee	account payee	рахунок отримувача платежу
A/C; A/c; a/c	account (of money)	рахунок (грошовий)
A/d.; a.d.	after date	починаючи з дати (вказаної в документі)
a/r	all risks	від усіх ризиків
ace; acce.	acceptance (of a bill of exchange)	згода на оплату (векселя)
AD	anti-dumping	антидемпінговий
Ad Val	ad valorem tariff rate	ставка адвалерного мита
ad.val.-(Lat.) ad valerem	according to value	відповідно до вартості
adm.	admitted	визнано/визнаний
AECA	Arms Export Control Act	Закон про контроль експорту зброї
agcy.; agy.	agency	агентство, організація, орган, установа, служба
Agt; agt.	agent; agreement	агент, посередник; угода, згода
amt.	amount	сума
ATA	admission temporaire - temporary admission	тимчасове ввезення
att	attached	додатковий, додається (до документа)
attn.	attention	увага
AVE	ad valorem equivalent	адвалерний еквівалент
B.A.	bank acceptance	акцепт банку
B.C.	bank clearing	банківський кліринг (система безготівкових розрахунків між банками)
b.c.	blind copy	прихована копія («сліпа» копія)
b.c.c.	blind carbon copy	розсилка перших копій (без повідомлення адресата про інших отримувачів)
B.C.E.	Board of Customs and Excise	Митне й акцизне управління
b.l.; BL; B/L;	bill of lading	коносамент (товарно-транспортна накладна)
B.L.		
B.N.	bank-note	банкнота

B.S.; b.s	balance sheet	баланс, балансовий звіт
b.s.; B.S.; B/S	bill of sale	чек, рахунок-довідка
B.W.	bonded warehouse	митний ліцензійний склад
B/E	bill of entry	ввізна митна декларація
B/E; b.e.	bill of exchange	вексель
B/G.; b/g.	bonded goods	товари на митному складі
B/H	bill of health	карантинне або санітарне свідоцтво
B/S.	bill of store	дозвіл на безмитне провезення товарів
B/St.	bill of sight	попередня митна декларація
bal.	balance	баланс
bar.; brl.	barrel	барель
bg.; bgs.	bag, bags	мішок, сумка, пакет (-и)
BIT	bilateral investment treaty	двосторонній інвестиційний договір
BOP	balance of payments	платіжний баланс
BOT	balance of trade	баланс зовнішньої торгівлі
c&i	cost and insurance	вартість і страховка
C.A.	commercial agent	торговий агент/посередник
C.A.; C/A	current account	поточний рахунок
c.a.d.; c.v.d.	cash against documents	оплата готівкою проти документа
c.a.f.; c.&f.;	cost and freight	вартість і фрахт
C&F		
C.A.T.	computer-assisted trading	автоматизована система торгівлі
C.B.D.	cash before delivery	доставка з попередньою оплатою
C.D.V.	current domestic value	дійсна (поточна) внутрішня вартість
C.E.O.	Chief Executive Officer	вища посадова особа, генеральний директор
c.f.i.; C.F.I.	cost, freight and insurance	вартість, фрахт і страховка
C.H.	Clearing House; Custom House	клірингова організація; митниця
C.O.D.	cash on delivery	оплата після доставки
C.R.	carrier's risk	ризик перевізника
C/D.	consular declaration	консульська декларація
C/N	consignment note	вантажна квитанція; коносамент
C/O	certificate of origin	сертифікат про походження товару

CCC	customs clearance certificate or Customs Co-operation Council	свідоцтво/довідка про митне оформлення чи митне співробітництво
CCCN	Customs Cooperation Council Nomenclature	Номенклатура Ради митного співробітництва
CCL	Commerce Control List	перелік товарів і послуг, що підлягають експортному контролю
cert.	certificate	сертифікат, свідоцтво
cert.inv.	certified invoice	завірений рахунок-фактура
CET	common external tariff	єдиний зовнішній тариф
CG	consul general, consulate general	генеральний консул
ego.	cargo	вантаж
CHAPS	clearing house automated payments system	автоматизована система клірингових розрахунків (Велика Британія)
chq.	cheque	чек
CIF	cost, insurance and freight	вартість, страховка і фрахт
CIT	Court of International Trade	Федеральний суд з питань міжнародної торгівлі
CIV	Customs Import Value	митна вартість імпорту
clد.	cleared	очищений (від податків і зборів)
Co.	company	організація, компанія
COE	Council of Europe	Рада Європи
CON	consular section	консульський відділ
Con.	consul	консул
COP	cost of production	вартість продукції, собівартість виробництва
Cstms	Customs	митниця
CT	countertrade	зустрічний товарообмін
cur.; cy.	currency	валюта
CVD	countervailing duty	компенсаційне мито
CXT	common external tariff	єдиний зовнішній тариф
D./d.; delv.;	delivered	доставлено
dlvd.		
D.A.; D/a	deposit account	депозитний рахунок
D.A.; D/A; d/a.	documents against acceptance	документи проти акцепта
d.a.p.	documents against payment	документи проти платежу
d.d.	dated; delivered	датовано; доставлено
D.D.	demand draft; damage done	тратта, термінова після пред'явлення; завдана шкода
D.D.& shipg.	dock dues and shipping	докові збори і завантаження

D.D.D.	deadline delivery date	граничний строк доставки
d.e.	double entry	подвійне внесення (даних)
d.l.o.	dispatch loading only	відправка тільки за дострокове завантаження
d.p.	direct port	прямий порт призначення
d.w.c.	deadweight capacity	повна вантажопідйомність
D/A bill	documents-against-acceptance bill	список документів проти акцепта
D/A; d.a.	days after acceptance; documents against acceptance	через ... днів після акцепта; документи проти акцепта
D/D	delivered at docks	з доставкою в порт
d/o.	delivery order	ордер доставки
D/P bill	documents-against-payment bill	список документів проти платежу
D/P.	documents against payment	документи про платежу
DAV	domestic added value	внутрішня додана вартість
dec; decl.	declaration	декларація
decl.; dec.	declare	декларувати
dely.; dy.	delivery	доставка
dem.	demand	вимога, потреба
Dep.; dep.; dept.	department; deposit	департамент; депозит
DF	duty free	безмитний
dis.	discharge	виконання обов'язків, документ про сплату боргу
DISC	Domestic International Sales Corporation	національна експортна компанія
Doc; doc.	document	документ
DS	dispute settlement	урегулювання спорів
e.&e.	each and every	абсолютно всі
E.C.	European Community	Європейська спільнота
E.C.E.	Economic Commission for Europe	Європейська економічна комісія
E.C.G.D.	Export Credit Guarantee Department	Департамент гарантування експортних кредитів (<i>Велика Британія</i>)
E.D.C.	Economic Development Committee	Комітет економічного розвитку
E.F.T.A.	European Free Trade Association	Європейська асоціація вільної торгівлі
E.I.B.	European Investment Bank	Європейський інвестиційний банк
E.P.U.	European Payments Union	Європейський платіжний союз

E.R.T.	excess retention tax	додатковий податок на чистий прибуток компанії
E.U.A.	European Unit of Account	європейська розрахункова одиниця
EC	European Community	Європейське співтовариство
EEC	European Economic Community	Європейське економічне співтовариство
EFTA	European Free Trade Association	Європейська асоціація вільної торгівлі
EMS	European monetary system	Європейська грошова система
ERs	export restraints	експортні обмеження
ESP	exporter's sales price	відпускна ціна експортера
ETC	export trading company	зовнішньоторговельна компанія
EU	European Union	Європейський Союз
ex.; excl.	excluding	за винятком
Ex.-Im.	Export-Import Bank (Eximbank)	Експортно-імпортний банк (Ексімбанк)
exch.	exchange	обмін
exes.; exs.	expenses	витрати
Eximbank	export-import bank	експортно-імпортний банк
f. & d.; F. & O.	freight and demurrage	фрахт і плата за простій судна
F.A.S.; f.a.s.	free alongside ship/steamer	франко вздовж борту судна
F.D.; f.d.	free delivery	безкоштовна доставка
F.D.LC.	Federal Deposit Insurance Corporation	федеральна корпорація страхування депозитів
F.E.E.R.	fundamental equilibrium exchange rate	валютний курс фундаментальної рівноваги
f.i.b.	free into barge	франко-баржа
f.i.o.	free in and out	судно вільне від витрат щодо завантаження та вивантаження
f.i.t.	free of income tax	звільнений від обкладання податком на прибуток
F.O.	firm offer	оферта; пропозиція, яка має обов'язкову силу
f.o.b.	free on board	франко-борт судна
F.O.C.; f.o.c.	free on charge; free of claims	безоплатний; вільний від претензій
F.O.D.	free on damage	без ушкоджень
F.O.R.; f.o.r.	free on rail	франко-вагон
F.O.T.	free of tax	який не обкладається податком

F.R.	freight release	фрахт-реліз; дозвіл на видачу вантажу
F.T.C.	Federal Trade Commission	Федеральна комісія з торгівлі (у США)
f.y.; F.Y.	fiscal year	фінансовий рік
f/o.	for orders	за вказівкою
fco.	franco	франко
Fin.	finance; financial	фінанси; фінансовий
FMV	foreign market value	ціна на світовому ринку; ціна світового ринку
FOB	free on board	франко-борт судна
FOR	free on rail	франко-вагон
for.	foreign	іноземний
FOREX	foreign exchange	іноземна валюта
FOT	free on truck	франко-платформа; франко-вантажівка
Frт.	freight	фрахт; вантаж
FTA	free trade area or free trade agreement	Угода про вільну торгівлю
FTZ	foreign trade zone (free trade zone)	зона вільної торгівлі
FTZ-board	Federal Trade Zone Board	Федеральна рада з торгівельних зон (амер.)
FTZ-SZ	FTZ-Subzone	ділянка зони вільної торгівлі
FV	fair value	обґрунтована вартість; ринкова вартість
FX	Foreign Exchange Service	ВКВ; вільно конвертована валюта; тверда валюта
G.S.M.	general sales manager	менеджер з оптової торгівлі
G.S.T.	goods and services tax	податок на товари та послуги
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade	Генеральна угода з тарифів та торгівлі
GDP	gross domestic product	валовий внутрішній продукт
GNP	gross national product or government procurement	валовий національний продукт (ВНП)
Govt.; govt.	government	уряд
GP-zones	general purpose FTZs	Зона Вільної Торгівлі загального призначення
guar.	guarantee(d)	гарантія, поручництво; гарант
H.O.	head office	головний офіс
H.Q.	headquarters	головне управління, центр
HM	home market	внутрішній ринок
I.B.	invoice book	фактурна книга

I.B.C.C.	International Bureau of Chambers of Commerce	Міжнародне бюро торгових палат
I.B.I	invoice book inwards	книга отриманих накладних
I.B.O.	invoice book outwards	книга виданих накладних
I.C.F.T.U.	International Confederation of Free Trade	Міжнародна конфедерація вільної торгівлі
I.M.O.	International Money Order	Міжнародний валютний порядок
I.T.	income tax	прибутковий податок
i.t.	in transit	транзитний
I.T.C.	investment tax credit	податкова пільга на інвестиції
I.V.; i.v	invoice value	фактурна вартість
IA	Import Administration (U.S. Commerce Department)	Адміністрація з імпорту Міністерства торгівлі США
ICC	International Chamber of Commerce	Міжнародна торговельна палата (МТП)
IMF	International Monetary Fund	Міжнародний валютний фонд (МВФ)
Inc.	incorporated	zareєстрований як корпорація
incl.	including	включаючи, в тому числі
Incl	including	включаючи, в тому числі
insce.	insurance	страхування, страхова сума
inv.	invoice	фактура, накладна; рахунок-фактура
ITC	International Trade Commission	Комісія з міжнародної торгівлі
J.S.B.	joint-stock bank	акціонерний банк
L.C.; L/C; l.c.	letter of credit	акредитив
Ld.	limited	обмежений; з обмеженою відповідальністю
M.O.	money order	грошовий переказ
M.R.P.	Manufacture's recommended price	рекомендована ціна виробника
mkt	market	ринок
mngmt	management	управління, адміністрація
mngr	manager	менеджер, керівник, директор, адміністратор
N.E.B.	National Enterprise Board	Національне управління з підприємництва
N.E.D.C.	National Economic Development Council	Рада Національного Економічного Розвитку
N.R.	no risk	без ризику
No.	number	номер
nt. wt	net weight	вага нетто
O.G.L.	open general license	відкрита генеральна ліцензія

o.o.	on order	на замовлення
o/a.	on account of	за рахунок
o/d, o/d	on demand	за вимогою
Oc. B/L	ocean bill of lading	морський коносамент
off	official	службовий
P.L.C.	product life cycle	життєвий цикл продукції
p.o.c.	port of call	порт заходу судна
P.O.D.	payment on delivery	оплата при доставці
P.O.S.	point of sale	пункт продажу
p.u.	paid up	сплачено
p.w.	per week	в тиждень
P/A	power of attorney	письмове доручення
P/N, P.N.	promissory note	простий вексель
pass.	passenger	пасажир
pc, pce.	price	ціна
pkg.; pk.	package	упаковка
PLL	profit and loss	прибутки і збитки
Pt; payt.	payment	оплата
R.I.; R/I	reinsurance	вторинне страхування
R.O.	receiving order	повноваження на отримання грошей
Ref.; ref.	reference	посилання, рекомендація
reg.	registration	реєстрація
repo.	repurchase agreement	угода про зворотну покупку
Rly.; rly.	railway	залізниця
rtn.; ret.	return	повернення; прибуток
S.A.D.	single administrative document	єдиний адміністративний документ; вантажна митна декларація
S.a.p.L.	sailed as per list	відправлений відповідно до списку
s.d.	short delivery	Неповна поставка, недопоставка
S.I.T.C.	Standard International Trade Classification	Міжнародна стандартна номенклатура товарів
S.O.R.	sale or return	продаж або повернення
S.R.P.	suggested (retail) price	рекомендована роздрібна ціна
S/E	Stock Exchange	фондова біржа
S/Fee	survey fee	плата за обстеження
S/N	shipping note	дозвіл на відвантаження
s/o	ship-owner	судновласник
sgd.	signed	підписано
shpg.	shipping	перевезення вантажу

SK.	sack	мішок
Sid.	sailed	відправлено
T.C.	traveler's cheque	дорожній чек
T.Q.	total quality	загальна концепція якості
T.R.	tons registered	реєстрові тонни
T/O	turnover	оборот
Tr.	tare	тара; маса упаковки
U.N.O.	United Nations Organization	Організація Об'єднаних Націй (ООН)
U.P.C.	universal product coding	універсальний код продуктів
V.A.	value analysis	аналіз вартісних показників
V.A.T.	value added tax	податок на додану вартість (ПДВ)
V.F.M.	value for money	співвідношення ціни і якості
VAT (TVA)	value added tax	податок на додану вартість (ПДВ)
vol.	volume	об'єм, величина; ємність
W.B.; w.b.	waybill	транспортна накладна
W.R.	warehouse receipt	квитанція на товар, прийнятий на зберігання
WAV	warehouse warrant	складське свідоцтво
WCO	World Customs Organization	Всесвітня митна організація (ВМО)
w'hse	warehouse	склад
WK.; wk	week	тиждень
WT	weight	вага
WTC	World Trade Centre	Світовий торговий центр
Wtd.	warranted	гарантовано (-ний)
WTO	World Trade Organization	Світова організація торгівлі
x	excluding	за винятком
x.d.	ex dividend	без дивіденду
X.in.	excluding interest	за винятком відсотків, без відсотків

С

Найчастіше вживані аббревіатури та скорочення в документах

FTA (Free trade Agreement) - Угода про вільну торгівлю

HS code - код Гармонізованої системи

Bs/L (/Bills of Lading) - коносаменти

ADR (European agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) – ДОПНВ (Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів)

N/M (No Marks) - без маркування

MP (Mode of Payment) – СП (спосіб платежу)

A.I. Code (Additional information Code) - код ДІ (код додаткової інформації)

Ctrl (container, control) – контейнер, контроль

Addr. (address) - адреса

Kg/lb (kilograms/pound lb.) - кілограми/фунти

CC charges in Dest. Currency (Charges at Destination) - сума накладного платежу

WT/NAL – збір за вагу або за вантаж з оголошеною вартістю

PPD (prepared)/COLL – передоплата / стягнені збори

SCI (special customs information) - спеціальна митна інформація

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Герчаківський С. Митна справа : навч. посібник. Тернопіль. 2020. 316 с.
2. Гребельник О. Митна справа: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 472 с.
3. Дудчак В. Митна справа : навч. посібник. К.: КНЕУ. 2002. 310 с.
4. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 3. С.34-44.
5. Сидорович О.Ю., Герчаківський С.Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С.210-226.
6. Історія митної справи в Україні / За ред. П.В. Пашка, В.В. Ченцова. К.: Знання. 2006. 696 с.
7. Герчаківський С.Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. *Збірник наукових праць «Економічний аналіз»*. 2022. №3.
8. Валігура В.А., Герчаківський С.Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. *Світ фінансів*. 2022. №3.
9. Митна справа : підручник / за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с.
10. Дем'янюк О., Герчаківський С. Митне адміністрування : навч. посіб. Тернопіль. ТНЕУ. 2016. 328 с.
11. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
12. Основи митної справи в Україні: підручник / за ред. П.В. Пашка. К.: Знання. 2008. 651 с.
13. Герчаківський С., Сідляр В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник. Тернопіль. 2020. 280 с.
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (з наступними змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
15. Митні інформаційні технології : навч. посіб. / за ред. Пашка П.В. К.: Знання. 2011. 391 с.
16. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ від 18.05.1973, редакція на 26 червня 1999 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643
17. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.11.1982 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267
18. Наказ ДФС України від 09.06.15 № 401 «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності». URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>
19. Наказ ДФС України від 16.12.2013 №804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>
20. Наказ ДФС України від 15.06.2012 №731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та Розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12>
21. Наказ ДФС від 22.05.2012 № 581 «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>
22. Наказ ДФС від 24.05.2012 № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>
23. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL: https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathways-better-customsen

24. Czemińska M. Rola europejskich organów celnych w zapewnieniu bezpieczeństwa i ochrony w transgranicznym ruchu towarowym w Unii Europejskiej. nr 3 Gospodarka światowa: między integracją a bezpieczeństwem międzynarodowym . 2016. 27-38
25. Defence Export Controls. (n.d.). URL: <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>
26. Diamond P., Mirrlees J. Optimal taxation and public production II: tax rules. Public Finance. Worth Series in Outstanding Contributions. Ed. By A. Auerbach. New York : Worth Publisher, 1999. P. 81–126.
27. Digital revolutions in public finance / S. Gupta, M. Keen, A. Shah and G. Verdier. Washington, DC : International Monetary Fund, 2017. 343 p.
28. Digitalization of tax: International perspectives / P. Alpin. London : ISAEV, 2017. 34 p.
29. Digitalization to improve tax compliance: evidence from VAT e-Invoicing in Peru / M. Bellon, J. Dabla-Norris, S. Khalid. IMF Working Paper. WP/19/31. 36 p.
30. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.
31. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021 <https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html>
32. Export Control. (n.d.). URL: https://www.bafa.de/EN/Foreign_Trade/Export_Control/export_control_node.html (дата звернення: 25.09.2020).
33. Export Regulations in South Korea. (2018). URL: http://securustrade.com/wp-content/uploads/2018/10/SECURUS_South-Korea-Export_Regulations_2018Q4.pdf (дата звернення: 28.09.2020).
34. Exports of Arms and Military Equipment from Poland. 2015 Report. (2016). URL: <https://www.msz.gov.pl/resource/19632e19-166a-43f9-bd61-87532a1fcfce:JCR>
35. Exports of Arms and Military Equipment from Poland. 2016 Report. (2017). URL: <https://www.msz.gov.pl/resource/03311c99-5d96-4074-84e9-37c535d8d3bb:JCR>
36. Holloway, S (2010). Measuring the effectiveness of border management: designing KPIs for outcomes', World Customs Journal, vol. 4, no. 2
37. Hutton, Eric, 2017, The Revenue Administration—Gap Analysis Program: Model and Methodology for Value-Added Tax Gap Estimation. IMF. 28p.
38. Import and export permits. (n.d.). URL: <https://www.arpana.gov.au/regulation-and-licensing/licensing/import-export-permits>
39. Japan supports WCO projects on sustainability and border security 19 February 2020 URL : <http://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2020/february/japan-supports-wco-projects-on-sustainability-and-border-security.aspx>
40. Peterson, Joann. An Overview of Customs Reforms to Facilitate Trade (2017). Journal of International Commerce and Economics, URL: <https://www.usitc.gov/journals>.

